T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/440
KARAR NO : 2023/588
KARAR TR : 25/09/2023

ÖZET:İletim sistemine zarar verildiğinden bahisle TEİAŞ tarafından düzenlenen"*sistem kullanım ceza ücreti*" konulu faturanın tahsili amacıyla açılan davanın, 6446 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendi ile bu bendin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargıda görüleceği yönündeki Ek 3. maddesinin açık hükmü gözetilerek, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. E.B
Davalı : Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
Vekili : Av. İ.I

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili tarafından, iletim sisteminin hatalı kullanımı nedeniyle verilen zararın karşılığı olarak toplam 203.746,04 TL sistem kullanım ceza faturaları bedelinin son ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesinde belirtilen gecikme zammının KDV'si ile birlikte uygulanması suretiyle bulunacak tutarın tahsili istemiyle davalıya karşı adli yargı yerinde dava açılmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Kahramanmaraş 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 31/05/2016 tarih ve E.2012/376, K.2016/449 sayılı kararı ile davanın kabulüne karar vermiş, bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu sonucunda Yargıtay 23. Hukuk Dairesi 16/01/2020 tarih ve E.2016/8363, K.2020/171 sayılı kararı ile, *"Taraflar arasında düzenlenen 2009 ve 2010 tarihli Sistem Kullanım Anlaşmaları'nın 10. maddesinde 'kullanıcının bu anlaşma hükümlerinin herhangi birini ihlal etmesi, söz konusu ihlali TEİAŞ'ın uyarısına rağmen uyarıda belirtilen süre içinde sona erdirmemesi durumunda, TEİAŞ aşağıda belirlenen cezai şartları uygulayacaktır. TEİAŞ'ın uğradığı zararlar ayrıca tazmin edilecektir.' hükmü kararlaştırılmıştır. Bu durumda mahkemece, taraflar arasında düzenlenen sözleşmelerin 10. maddesi uyarıncaihlâlhalindeceza uygulanabilmesi için davacı tarafça uyarı yapılması gerektiği, kullanıcı davalı tarafından yapılan ihlâlin ortadan kaldırılmasına ilişkin davacı idarece uyarı koşulu yerine getirilmeden ceza faturası tanziminin usulsüz olduğu gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yanılgılı gerekçeye dayalı davanın kabulüne karar verilmesi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir."* gerekçesiyle temyize konu kararı bozmuştur.

3. Kahramanmaraş 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 13/10/2020 tarih ve E*.2020/320, K.2020/505 sayılı kararı ile bozma ilamına uyarak davanın reddine karar vermiş; yapılan temyiz başvurusu sonucunda,* Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 11/04/2022 tarih ve E.2021/2433, K.2022/2036 sayılı kararı ile,"*HMK 114/1-b maddesi uyarınca dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği*" gerekçesiyle temyize konu kararın bozulmasına karar verilmiştir.

4. **Kahramanmaraş 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 23/06/2022 tarih ve E.2022/354, K.2022/472 sayılı kararı** ile, bozma ilamına uyarak yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 15/09/2022 tarih ve E.2022/3985, K.2022/4178 sayılı kararı ile onanmış, bu onama kararı da karar düzeltme yoluna gidilmeksizin 28/10/2022 tarihinde kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Ankara 6. İdare Mahkemesi 23/06/2023 tarih ve E.2022/2334 sayılı ara kararı**ile, *"alacak davası niteliğindeki uyuşmazlığın 6100 sayılı Kanun'un 2.maddesi uyarınca adli yargıda görülmesi gerektiği kanaatiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine"* karar vermiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*
> *c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.*

8. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*İletim faaliyeti*" başlıklı 8. maddesine 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile eklenen 2. fıkranın (d) bendinde; "*İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak,*" TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri arasında sayılmıştır.

9. Aynı Kanun'un ek 3. maddesinde; "*8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.*" hükmüne yer verilmiştir.

10. Belirtilen maddeler 02/12/2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/09/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raporter-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada idari yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, davacı TEİAŞ tarafından, iletim sisteminin hatalı kullanımı nedeniyle verilen zarar karşılığı olarak, "*sistem kullanım ceza ücreti*" açıklaması ile düzenlenenfaturalara ilişkin alacağın tahsili istemiyle açılmıştır.

14. Dosyanın incelenmesinden; davacı ile davalı arasında 29/12/2009, 16/06/2010 ve 28/07/2010 tarihlerinde Kahramanmaraş ili çevresindeki değişik iletim tesisleri ile ilgili Bağlantı Anlaşmaları ve Sistem Kullanım Anlaşmalarının imzalandığı, davalıya Sistem Kullanımı Anlaşmasının 10. maddesi ve İletim Sistem Kullanım ve Sistem İşletim Fiyatları Yöntem Bildirimi 1.5 maddesi gereğince; TEİAŞ tesislerinde kullanıcının bağlı olduğu fider'e 00:00 - 24:00 saatleri arasında 3 ve daha fazla arıza meydana geldiği ve elektrik kesintisinin meydana gelmesi ihlal edildiği iddiasıyla, davacı tarafından sistem kullanım cezası kesildiği ve toplam 203.746,04 TL bedelli ceza faturalarının tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

15. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

16. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen mahkemenin görevsizlik kararı vermesi

gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

17. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin, davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

18. Bu itibarla, yukarıda yer verilen 6446 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 2. fikrasının (d) bendi ile bu bendin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargıda görüleceği yönündeki Ek 3. maddesinin açık hükmü karşısında, uyuşmazlık konusu alacağın niteliği ya da faturaya dayalı olmasına bakılmaksızın; TEİAŞ tarafından, iletim sistemine zarar verildiğinden bahisle ilgili mevzuat uyarınca belirlendiği ileri sürülen "*sistem kullanım ceza ücreti*" konulu faturanın tahsili amacıyla açılan işbu davada yargısal denetimin idari yargıda yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Ankara 6. İdare Mahkemesinin başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 6. İdare Mahkemesinin 23/06/2023 tarih ve E.2022/2334 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

25/09/2023 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, davacı TEİAŞ tarafından iletim sisteminin hatalı kullanımı nedeniyle verilen zarar karşılığı olarak sistem kullanım ceza ücreti açıklaması ile düzenlenen faturalara ilişkin alacağın tahsili istemiyle açılmıştır.

"İdari yargılama hukukunun, "kamu gücünü kullanarak işlem tesis eden idarenin davalı sıfatını haiz olacağı" kuralı ve Mahkemelerce "iptal ve tam yargı davaları" olarak bakılan uyuşmazlıklarda "idari işlem ve eylemlerin hukuki denetiminin" yapılacağı hususu bilinen en temel özelliğidir. Dolayısıyla işlemi tesis eden idarenin davalı taraf olacağı öngörülmüştür.

Ayrıca; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1 'inci fikrasında ise, idari mahkemelerin idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı veremeyecekleri belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden davalı şirket tarafından ortada iptal talebine konu bir idari işlemin tesis edilmediği, yine bu şirketin idari eylem veya işleminden kaynaklı bir menfaat ihlalinin ve kişisel hakkın doğrudan bozulmasının söz konusu olmadığı davanın alacak davası niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, davacı idarenin "sistem kullanım ceza fatura bedeli" karşılığı olan alacağının tahsili talebinin idari yargı yolunda çözümlenmesine olanak

bulunmadığından, davanın adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığından, uyuşmazlığın çözümünde idari yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN